

Glimt af den ægyptiske hær under Første Verdenskrig

Indledning

Inspireret af arbejdet med mine artikler Glimt af den ægyptiske hær, 1940 og Britains Figures - Sudanese Infantry samt fremkomsten af en artikel fra det engelske tidsskrift Navy and Army (Kilde 2) med en række interessante fotografier, fik jeg lyst til at undersøge den ægyptiske hærs deltagelse i Første Verdenskrig.

Tabel 1: De ægyptiske væbnede styrker, 1914 [1](#)

Hæren

- Kamelkorpset
- 2 kavalerieskadrone
- 3 beredne infanterikompagnier
- 6 artilleribatterier (felt- og bjergartilleri)
- 3 fæstningsartillerikompagnier
- 1 maskingeværkompagni
- 17+ infanteribataljoner
 - 8 ægyptiske bataljoner
 - 7 sudanesiske bataljoner
 - 1 arabisk bataljon [2](#)
 - 1 ækvatorialafrikansk bataljon
 - 1 kompagni af nubiske frivillige
 - 6 sudanesiske reservekompagnier
- Forsyningstropper mv.

Kystvagten [3](#)

- Et kamelkorps
- Et antal fartøjer, herunder kanonbådene Abbas, Nur El Bahr og Rasheed.

Gendarmeri

På Sinaihalvøen fandtes en mindre paramilitær politistyrke - *Sinai Gendarmerie* - rekrutteret blandt lokale beduinstammer; officerskorpset kom fra den ægyptiske hær.

Den ægyptiske hær, 1914

Ægypten var før Første Verdenskrig egentlig en tyrkisk besiddelse, men reelt en engelsk besiddelse. Suezkanalen var årsagen til den engelske interesse, idet kanalen var en vital

forbindelseslinje mellem den vestlige og østlige dele af Imperiet. Den 18. december 1914 blev Ægypten erklæret for et engelsk protektorat, en status landet beholdt til 1922.

Hæren talte 18.000 mand. Der var en værnepligtstid på tre år, men da hæren ikke var større, var det kunne man relativt let undgå at blive indkaldt, eller lade sig repræsentere ved stedfortræder. Sudanesiske borgere kunne melde sig frivilligt til hæren, på langtidskontrakt.

En patrulje fra det ægyptiske kamelkorps, ca. 1900.
Fra NYPL Digital Gallery.

Hæren var primært stationeret i Sudan, og i selve Ægypten befandt sig alene: 1 artilleribatteri, 1 fæstningsartillerikompani samt 3 infanteribataljoner.

Kamelkorpset bestod i 1897 af 4 ægyptiske og 4 sudanesiske kompagnier. På dette tidspunkt talte et kamelkompagni 152 mand. (Kilde 3).

Kamelkorpset var, under Første Verdenskrig, udrustet med Martini-Henry geværer.

Kanoneksercits ved det ægyptiske artilleri, ca. 1900.
Fra Kilde 3.

Feltkanonerne var 75 mm pjecer fra Krupp.

Ægyptisk lansener, ca. 1914.
Fra Kilde 1.

Ægyptisk lansener.
Fra en vignet gengivet i Illustrated London News,
3. juni 1882, fundet på Internettet.

Ægyptisk infanteri og rytteri, ca. 1914.

Fra Kilde 1.

De beredne soldater, der ser ud til at være iført en slags turbaner, kunne være fra et af de beredne infanterikompanier.

Uniformer

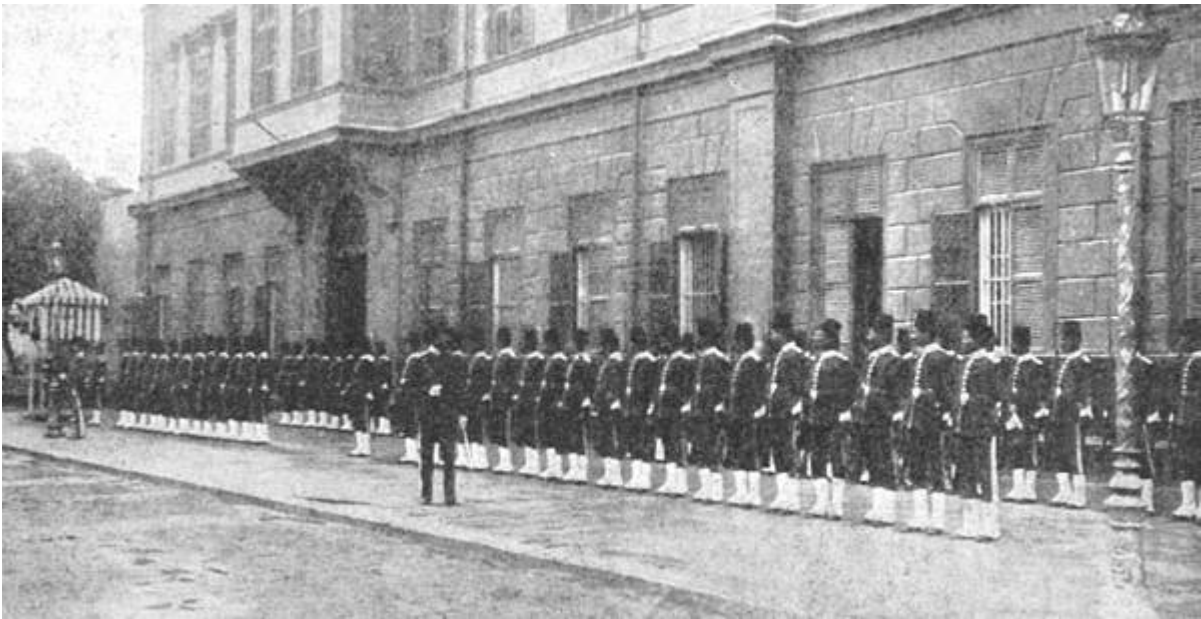

Ægyptisk infanterist.

Fra en vignet gengivet i
Illustrated London News,
3. juni 1882, fundet på Internettet.

Den ægyptiske hærs feltuniformer i perioden var så vidt vides khakifarvede lærredsuniformer, hvor jakken i vintertiden kunne erstattes af en strikket uniformsbluse (jersey), brun eller blågrå for de ægyptiske infanteribataljoners vedkommende og mørkeblå for sudanesiske bataljoner. Viklers var gråblå eller mørkeblå.

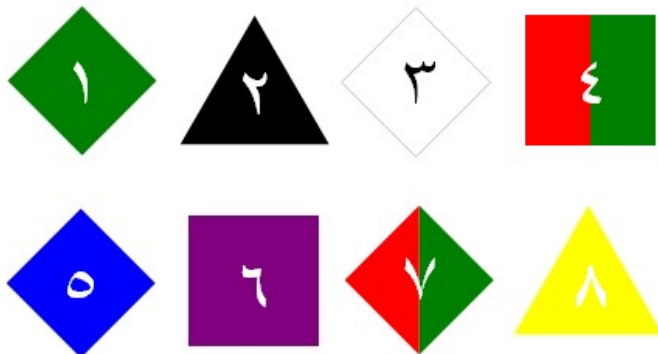
At dømme efter gengivelser i Kilde 4 var lædertøjet sort (i infanteriet) og brunt (Kamelkorpset).

Vagten ved generalguvernørens palads i Cairo.
Fra FirstWorldWar.com.

Samlere af Britains figurer vil se en stor lighed mellem vagtstyrkens uniformer og Britains katalognummer *117 Egyptian Infantry*.

Huemærker

Ægyptiske bataljonsmærker, ca. 1900.
Eget design efter Kilde 2.

Øverste række: 1. til 4. Bataljon.
Nederste række: 5. til 8. Bataljon.

I felten bar de ægyptiske bataljoner mærket forrest på overtrækket over fezen, mens de sudanesiske bataljoner bar deres mærker på siden.

Kilde 4 gengiver illustrationer af soldater fra 1. Bataljon, der viser, at mærkerne fortsat blev anvendt under Første Verdenskrig. En fez med overtræk er gengivet på fotografiet af kaptajn Abd-el-Daim, se Glimt af den ægyptiske hær, 1940. Tilsvarende overtræk blev båret under Første Verdenskrig.

Skærf og lanseflag

Som yderligere kendetegn bar enhederne tilsyneladende et forskelligt farvet skærf, muligvis i samme farve som bataljonsmærket. I Kilde 4 vises en gengivelse af en soldat fra 1. Bataljon, og af en tilføjelse til plancheteksten fremgår, at soldaten burde have været afbilledet med et grønt skærf. En gengivelse af en soldat fra Kamelkorpset viser et blå skærf.

Kilde 4 oplyser, at kavaleriet bar et rødt og sort skærf, og et lanseflag i samme farver; farverne siges at symbolisere hærens tyrkiske fortid [4](#)).

Kilde 4 gengiver lanseflaget med den røde farve øverst, men den fotografiske gengivelse af en egyptisk lansener i dette papir, viser tydeligt at den mørke farve er øverst.

Tabel 2: Ægyptiske gradsbetegnelser

Ægyptisk (tyrkisk) grad	Titel	Grad på dansk
Sirdar		Øverstkommanderende
Farik	Pasha	Generalløjtnant
Lewa		Generalmajor
Miralai		Oberst
KaiMkan	Bey	Oberstløjtnant
Bimbashi		Major
Yuzbashi		Kaptajn
Mulazim awal	Effendi	Løjtnant
Mulazim tani		Sekondløjtnant

Fra oprettelsen af den anglo-ægyptiske hær i 1883 videreførtes tidligere tiders tyrkiske gradsbetegnelser, der var ledsaget af en særlig titel.

Det blev hurtigt praksis, at grader fra Bimbashi (major) blev beklædt af engelske officerer, mens graderne fra Yuzbashi (kaptajn) og nedefter blev beklædt af ægyptiske og sudanesiske officerer.

Chefer

General Sir F.R. Wingate.
Fra Kilde 1.

General Wingate [5](#) var fra 1899 til 1916 øverstkommanderende for den ægyptiske hær, Sirdar, og generalguvernør over Sudan.

Horatio Kitchener,
Sirdar i den ægyptiske hær,
1882-1899 [7](#).

Begge generaler spillede en stor rolle i opbygningen af den ægyptiske hær.

Han afløste general Horatio Kitchener [6](#), der i 1899 blev øverstkommanderende for de engelske tropper i Sydafrika.

Fra 1911 til 1914 beklædte Lord Kitchener posten som generalguvernør over Ægypten.

Som krigsminister (fra 5. august 1914) havde Lord Kitchener særlige forudsætninger for forholdene i Ægypten og ikke mindst den strategiske betydning af Suezkanalen, der var livsnerven i forbindelserne mellem England og kolonierne.

Afslutning

Indtil videre behandles den ægyptiske hærs deltagelse i Første Verdenskrig i følgende artikler:

- Del 2: Forsvaret af Suezkanalen (1914-1915)
- Del 3: Senussi Opstanden (1915-1917)
- Del 4: Operationer i Darfur (1916) - under forberedelse.

Tak

Jeg takker Torstein Snorrason for at have leveret mig en kopi af artiklen fra Navy and Army, der var med til at sætte arbejdet i gang.

Sudanesiske soldater med heliograf.
Fra Kilde 1.

Kilder

1. *The King's Egyptians - The armed forces of British Egypt*, Navy and Army, Volume II, No. 18, 19 December 1914.
2. *History of the Great War, Military Operations Egypt & Palestine, Volume I, From the outbreak of war with Germany to June 1917* af generalløjtnant Sir George Macmunn og kaptajn Cyril Falls, HSMO, London 1927. Kan lånes på Det kongelige Garnisonsbibliotek, katalognummer 426261.
3. *The Egyptian Army 1880-1900* af Doug Johnson. (Savage & Soldier Online). Artiklen blev oprindeligt udgivet i *Savage & Soldier*, Volume VIII No. 1.
4. *Lawrence and the Arab Revolts* af David Nicolle, Osprey Men-at-Arms nr. 208, London 1989, ISBN 0-85045-888-9.
5. *Colonial Armies in Africa 1850-1918* af Peter Abbot, Foundry Books Publications, Nottingham 2006, ISBN 1-90154-307-2.
6. *Sir John Maxwell's Egypt Despatch (The Long, Long Trail)*.

Per Finsted

Noter:

- 1) Oplysningerne om hæren baserer sig primært på Kilde 2; de afviger noget fra Kilde 1, men vurderes som mere autoritative. Oplysningerne om kystvagten er bl.a. hentet fra Kilde 6, mens oplysninger om gendarmeriet er hentet fra Kilde 4.
- 2) Kilde 5 oplyser, at den arabiske bataljon blev en del af den ægyptiske hær i 1897. Bataljonen blev oprindeligt oprettet i Kassala (i det nordøstlige Sudan), der fra 1894 til 1897 hørte til den italienske koloni Eritrea.
- 3) Soldater fra Kystvagten gennemførte i september 1914 en lille aktion midt på Sinaihalvøen, hvor man ødelagde nogle brønde i byen Nekhl, ca. 110 km øst for Suez.
- 4) Min eneste anden kilde - for hvad den nu er værd - til den ægyptiske hærs lanseflag og kavaleriets skærf er Britains figurer. Her anvendtes farverne rød og grøn - skærfet rødt med en grøn midterstribe, og lanseflaget rødt og grønt (på nogle tidspunkter dog grønt og rødt). Den tyrkiske hærs egne lanseflag var røde, hvilket også blev anvendt af Britains.
- 5) Se Francis Reginald Wingate (1861-1953) (Wikipedia).
- 6) Se Horatio Herbert Kitchener (1850-1916) (Wikipedia).
- 7) Fra Kitchener, Organizer of Victory af Harold Begbie, The Riverside Press Cambridge, 1915 (World War 1 Document Archive).